

Don Juan

memòria amarga de mi.

companyia
PELMÀNEC

companyia
PELMÀNEC

Amb una llarga trajectòria a les seves esquenes i co-creador d'espectacles de gran èxit com ara *Poemes Visuals* de la Cia. Jordi Bertran o *L'avar* de Tàbola Rassa, companyia de la qual també es fundador, i després del seu pas per diverses produccions de televisió, **Miquel Gallardo** torna al teatre amb un nou projecte creatiu i un nou espectacle *Don Joan. Memòria amarga de mi*, que s'estrenarà oficialment en la seva versió castellana al Festival Titirimundi, a Segovia, aquest proper mes de maig.

Don Juan

memòria amarga de mi.

Don Joan és un mite que ha estat interpretat sota diferents òptiques però amb un denominador comú: **un personatge condemnat a morir jove degut al seu caràcter antisocial** que el porta a transgredir totes les normes ètiques i religioses. I Don Joan coneix la seva condemna, però en comptes de defugir-la, va cap a ella amb pas ferm doncs **l'únic final digne a la seva vida dissoluta és una mort en la plenitud de la seva joventut.**

Tanmateix, a *Don Joan. Memòria amarga de mi*, Don Joan és **enganyat per aquesta mort** que li nega el seu petó final i que l'obliga a **viure enfrontat al seu passat i a les seves pors**, però que li donarà també l'oportunitat de conèixer sentiments ignorats fins aleshores.

A partir de textos de Tirso, Zorrilla, Molière i Palau i Fabre, el nostre Don Joan es mostra molt més humà i s'entrega a aquest examen que tots farem en un moment o un altre.

Un actor enfrontat a tres titelles. **Un jove frare enfrontat a un passat misteriós. Un prior enfrontat als seus propis pecats. Una Mort en busca de l'amor de la seva vida.** I al mig, Don Joan, un personatge que sense saber-ho, remourà els fonaments de tots ells...

Don Joan. Una presentació.

Don Joan és un personatge que endinsa les seves arrels en llegendes i romanços populars.

Símbol de la irreverència i de la transgressió social i espiritual, la inspiració teatral de dramaturgs com ara Tirso de Molina, Molière i José Zorrilla, han convertit aquest personatge en mite.

La recreació d'aquest mite en diferents èpoques (contrareforma, barroc, romanticisme, modernitat), cultures (Espanya, França, Anglaterra, Alemanya) y gèneres (teatre, òpera poesia, novel·la) parlen de que Europa l'ha sentit com un mite propi.

En paraules de María Zambrano “la historia de Don Juan nos remite a la historia de la soledad y de la libertad del hombre moderno: una intrincada historia que espera todavía ser contada en su magnitud y complejidad.”

El llenguatge teatral que hem triat ens obre un univers de recursos i màgia sorprenents: **teatre de titelles i manipulació d'objectes**.

“Si hubiere un héroe de la no lealtad poseído de la ilusión de ir más allá, sería Don Juan, cuya vida es sucederse a sí mismo (...) como si su vida fuera un solo instante reflejado indefinidamente en una larga galería de espejos (...) la afirmación absoluta de sí mismo frente a todo y más allá de todo. El absolutismo de la existencia individual.”

La traslació al llenguatge escènic d'aquesta individualitat ferotge ens porta a proposar un únic intèrpret.

Don Juan, que en l'obra de Tirso es defineix com “un hombre sin nombre” i que utilitza la foscor, la disfressa i la usurpació d'identitats o l'anonimat per realitzar les seves malifetes, té en el titella un coherent aliat.

Així doncs, el nostre **Don Joan és un solo**, en el sentit que és un únic actor qui desplega l'acció dramàtica, **multiplicant-se en diversos personatges a partir de la manipulació de titelles**.

Els titelles triats per aquesta posada en escena són de **gran tamany** i comporten una tècnica específica de gran virtuosisme. A continuació desenvolupem la tècnica d'aquestes peculiars marionetes.

Manipulació de titelles a escala humana

Es tracta d'un tipus de titella de gran tamany. El seu volum té com a referència l'escala humana, i de vegades fins i tot, és d'un tamany superior.

El titella és manipulat introduïnt una mà del manipulador per darrera del cap del titella, la qual acciona boca i ulls. Les mans són manipulades directament per l'actor.

Aquesta tècnica permet interactuar al titella i a l'actor en un mateix pla, i és aquí on radica el gran atractiu de la proposta.

L'actor interpreta un personatge i, a més, manipula i dóna vida al personatge del titella, produint-se un treball de **desdoblament** i dissociació sorprenent i **dinàmic**.

Les regles dramaturgiques són les mateixes per ambdós, establint-se una relació molt particular d'amor odi, jocs d'interdependència i servitud mútua.

El manipulador dóna vida al titella, que essent el protagonista en l'escenari, ha de compartir-lo amb l'actor. El titella, en el seu joc amb l'interpret, agafa consciència de la seva dependència de l'actor, però al mateix temps exerceix un poder de submissió sobre ell. Aquest cercle d'interdependències crea moments de gran bellesa, molt rics a l'hora d'explorar el llenguatge teatral.

És aquesta una tècnica molt exigent a diferents nivells: en quan a la interpretació, requereix un control absolut de la dissociació al simultanejar la manipulació i la interpretació actoral; a nivell físic implica una gran energia i precisió del gest.

Línies de dramaturgia

Donada la dinàmica d'**intercomunicació** que es crea entre aquest tipus de titella i el seu manipulador, l'assignació de rols determina un punt d'enfocament decisiu tan pel que fa al desenvolupament de la història com en la recepció de l'espectador.

La relació **amo i criat** és perfecte per a dibuixar la cara i la creu d'actituds i personalitats **contraposades**. L'escriptora Karen Bixen reflexiona bellament sobre aquest tema en evocar les seves relacions amb el seu criat africà Farah: "per a formar i compondre una unitat creadora, els components individuals han d'ésser per força de naturalesa diferent; en certa manera haurien de ser inclús oposats (...) En la literatura de totes les èpoques es dóna una unitat peculiar, integrada per parts essencialment diferents que fa aparició, desapareix i retorna sempre: la de amo i servent (...) Si de vegades el criat és el més apassionant de tots dos, també és cert que, de figurar ell tot sol, aquest joc de colors perdria fulgor i resonància, tant en el que afecta a ell com al seu amo. Necessita d'un amo per a ser ell. Leporello, després d'haver presenciat l'esgarriós final del truà del seu amo, seguiria encara, penso jo, mostrant sovint davant els amics la llista de víctimes de Dom Joan i llegirà en veu alta i amb triomfal accent: només a Espanya van ser 1003!"

Aquesta **parella nuclear**, que dóna força i caràcter a tota l'obra, ha de ser repartida entre un actor de carn i os i un titella.

Així doncs, en la nostra proposta, **la força, el despotisme i l'atreuiment de Don Joan prenen vida en la marioneta**, mentre **l'actor encarna el criat, i com a tal, servidor del titella, és a la vegada la seva ombra**, el que fa la feina de donar-li energia, vida.

Don Joan, per la seva temeritat i contínua **transgressió**, és un personatge quasi sobrehumà, moltes vegades és associat a "allò infernal". El titella posseeix una ductilitat màgica que l'acosta a la divinitat, com diria Heinrich von Kleist en el seu assaig sobre el teatre de titelles.

Sinopsi argumental

Un **Don Joan vell**, esgotat per una llarga i dissoluta vida, i **burlat per la mort que el defuig**, es retira a viure en un convent franciscà a esperar que es compleixi el seu incert destí. Allà coneixerà en **Jacob, un jove frare que ha viscut des del seu naixement apartat del món**. Jacob és l'encarregat de vetllar per la salut de Don Joan i, malgrat que en principi el jove frare tem al misteriós hoste, poc a poc la seva por anirà convertint-se en admiració en escoltar les seves històries.

Tot això és observat gelosament des de la foscor pel **Pare Luis, el prior del convent i responsable de les medicines** que Don Joan pren per guarir una misteriosa malaltia.

Durant la seva estada en la cel·la del convent, **Don Joan haurà d'enfrontar-se amb el seu tèrbol passat**, amb les dones que va enganyar i, com no, amb els espectres dels morts que va deixar al seu darrera.

Sense saber-ho, tots tres tenen un passat comú molt més proper del que creuen... i tots tres tenen un futur immediat ben diferent al que s'imaginen.

Fitxa artística i tècnica

Direcció:	María Castillo
Interpretació:	Miquel Gallardo
Actrius video:	Doña Inés, Ingrid Domingo Doña Ana de Pantoja, Annabel Totusaus Carlota, Màrcia Cisteró Isabela, María Castillo Tisbea, Dolça Cos Maturina, Laura Barba
Text:	Miquel Gallardo i Paco Bernal (a partir de textos de Tirso de Molina, José Zorrilla, Molière i Josep Palau i Fabre)
Construcció Titelles:	Martí Doy
Escenografia:	Xavier Erra
Diseny Il·luminació:	Fiorella Giudicessi
Música:	Pep Pascual
Vestuari:	Susana Santos i Roser Puig
Projeccions:	Armand López
Tècnic d'Il·luminació, So i Projeccions:	Xavier Muñoz
Fotografia i Diseny d'imatge:	TercerPolo
Producció:	Cia. Pelmà nec

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de la Vila de Piera, Teatre de l'Aurora i Teatre de Ponent.

Miquel Gallardo (1968)

Es forma com a actor en el *Col·legi de Teatre* a finals dels anys vuitanta amb Bertý Tobies, Boris Rotenstein i Jordi Messalles.

Com a actor i manipulador de titelles i objectes ha treballat durant deu anys amb la **Cia. Jordi Bertran** en els espectacles *Poemes Visuals i Cucudrulu*, i com actor-manipulador i director en *L'avar de Molière*.

Amb aquests espectacles participa en els més prestigiosos festivals de teatre i teatre de titelles del món.

El 2001 crea la seva pròpia companyia, **Tàbola Rassa**, assumint la producció de l'espectacle *L'avar de Molière*, amb més de 300 actuacions per Espanya, França, Canadà, Itàlia, Brasil i Croàcia.

En 2004 abandona la companyia per a dedicar-se a la televisió on ha treballat en programes d'animació com *Los Lunnis* (TVE, 2004-08), *Los Algós* (Cuatro, 2007) , *Pol & Cia* (TV3, 2007) i *Task Force* (ARD Alemanya, 2008)

Festivals i actuacions més destacats

- Festival Mondial Marionnette, Charleville-Mezières, France 94, 97, 00, 03.
- Festival International Marionnettissimo", Toulouse, França. 2000.
- Festival Internacional de Teatro, Amandola, Itàlia. 1994.
- Festival Internacional de Titelles de la Mercè, Barcelona. 1994.
- Festival Int. de la Marionnettes de Porto", Portugal. 1994, 2001.
- Feria Int. del Títere de Sevilla", 1996, 99, 04
- Festival International de la Marionnette", Mirepoix, France. 1997, 98, 02
- Jahre Internationalen Theater Festival, Hambach, Deutschland 1994, 96.
- Festival Int. de Teatro de Bonecos de Canela", Brasil. 1994, 95, 96, 03
- Galway Arts Festival, Ireland. 1994, 96.
- Festival Internacional Arrivano dal Mare, Cervia, Italia. 1994, 2001.
- Salle des Rancy, Lyon, França. 1994.
- Minoriten. Humor der Puppen", Graz, Austria. 1994.
- Catalan Arts Festival. Ona Catalana, Manchester, Anglaterra. 1994.
- Drents Poppen Spel festival, Meppel, Holland. 1994, 97, 2002
- I Festival de Titelles de Girona. 1994.
- III Festival Int. de Marionnettes, Cannes. 1994.
- Intermarionett Saarbrücken, Deutschland 1994.

- London Mime Festival, London. 1995.
- Figuren theater Internationales Festival, Erlangen, Deutschland 1995.
- Festival Internazionale de Porto, San Elpidio, Italia. 1995.
- Mostra Int.de Titelles de la Vall d'Albaida, València. 1994,95, 97, 2001.
- Théâtre National de Tunisie, Tunisie. 1995.
- Internacionales Theater Festival, Wien, Austria. 1995.
- Centro Dramático Nacional, Teatro Olimpia, Madrid. 1996.
- Festival Dimitra, Thessalonique, Grèce 1996.
- The Festival of International Animated Theatre". Vision's 96. Great Britain.
- Festival Internacional del Teatre de Titelles de Barcelona. 1996, 2000.
- Festival d'Estiu Grec 96, Barcelona. 1996.
- Festival Internacional de Teatro de Títeres. Titirimundi, 1995, 96, 98, 01, 02.
- International Performing Arts, Singapur. 1996.
- Festival de Títeres de Jerusalem. Palestina. 1997, 98.
- Festival Internacional de Teatro de Títeres. DF. México. 1997, 98, 99.
- Semanine Mondial de la Marionnette. Jonquières. Québec. 1998, 02.
- Festival Figura Theater. Baden. Suïssa. 1998
- Fira de Titelles de Lleida 1998, 2001
- Festival Theatre de Marionnettes. Rijeka Croàcia. 1998, 99. 04.
- Festival International de la Marionnette. Bucarest. Romania. 1998.
- Spanish Bussiness Association" Annual Gala Dinner. Hong-Kong. 1998.
- MOMIX Festival de Marionnettes. Kinghersheim. France. 1999.
- Festival Internacional de Teresetes . Mallorca. 1999.
- Bienal de Teatro de Bonecos". Evora. Portugal. 1999, 2001.
- Festival de Teatro de Granada. España1999. 2002
- Festival Juste Pour Rire. Montréal. Canada. 1999.
- Agder Theater Kristiansand. Norway. 1999.
- Festival de Bayonne. France. 1999, 04
- Gira Bèlgica. Cultuur de Ploter. 2000
- Theater Refleksion. Gruppe 38. Denmark. 2000
- Festival Internacional Bonecos Curitiba, Brasil 2001
- Festival Internacional Belo Horizonte, Brasil 2001, 2003
- 2001 Puppet Odyssey. Tampa. Florida, E.U.A. 2001
- Theater Stadelhofen. Zurich, Suisse. 2001
- Le Grand Bornand, France 2002
- Festival de Otoño. Madrid. 2002

- Festival i gira Réseau Chainon. França. 2001-02
- Festival i gira Réseau Chainon. França. 2002-03
- Comedy Festival. Tokyo. Japó. 2002
- Dublin International Puppet Festival. Irlanda, 2008
- World of Comedy, RTL. Colònia, Alemanya, 2009
- Edimburg Puppet Festival, Escòcia, 2009

Premis aconseguits

Amb «*Poemes Visuals*»

- Premi del Jurat Millor Espectacle Cannes 1994
- Premi Millor Espectacle Fest. Vall d'Albaida 1996
- Premi Millor Espectacle Fest. Marionnettes Kingersheim 1999
- Premi Millor Espectacle Fest. Meppel 1999
- Premi Millor Espectacle Torun Int. Fest. Polònia 2002
- Premi Millor Interpretació Torun Int. Fest. Polònia 2002

Amb «*El avaro de Molière*»

- Premi Millor Espectacle Mostra Titelles Lleida 2001
- Premi Millor Espectacle Fest. Vall d'Albaida 2001
- Premi Millor Interpretació Fest. Vall d'Albaida 2001
- Premi de Jurat i Públic Fest. Belo Horizonte, Brasil 2003
- Premi Millor Espectacle de la Ass. d'Espectadors. Teatre del Mar, Palma de Mallorca 2003

L'avar de Molière. Cia. Tàbola Rassa

L'avar de Molière. Cia. Tàbola Rassa

Contacte

companyia
PELMÀNEC

Miquel Gallardo

C/ Cervantes 2 A 3º 4ª
08784 Piera

Telf: 651 135 194

pelmanec@yahoo.es